

Sygn. akt III AUz 260/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2018r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Daria Stanek

Sędziowie: SA Maciej Piankowski

SO del. Tomasz Koronowski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2018r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek zażalenia J. G.

na punkt pierwszy postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku – VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 czerwca 2018r. w sprawie VII U 1716/18

### **postanawia:**

uchylić punkt pierwszy zaskarżonego postanowienia, pozostawiając Sądowi Okręgowemu w Gdańsku orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSA Maciej Piankowski SSA Daria Stanek SSO del. Tomasz Koronowski

Sygn. akt III AUz 260/18

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku – VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1. postanowienia z dnia 27 czerwca 2018r., wydanego na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 477 § 3 kpc odrzucił odwołanie. Sąd I instancji wyjaśnił, że dnia 15 lutego 2018r. ubezpieczona złożyła pismo zatytułowane „Odwołanie”, w którym wniosła o stwierdzenie prawidłowości naliczonej rewaloryzacji renty inwalidzkiej od listopada 1995r. W odpowiedzi na odwołanie pozwany stwierdził, że nie jest w stanie odnieść się merytorycznie do stawianych przez ubezpieczoną roszczeń, bo nie wskazała, jakiej decyzji dotyczy odwołanie. Wezwana do wskazania daty decyzji pozwanego, od której wniosła odwołanie, w piśmie z 11 czerwca 2018r. skarżąca podała datę 26 września 2001r. oraz wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Zgodnie z art. 477<sup>9</sup> § 1 kpc odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Art. 477<sup>9</sup> § 3 kpc stanowi, że sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Zdaniem Sądu Okręgowego, wniesienie odwołania od decyzji, które zapadły kilkanaście lat temu, jest niewątpliwie nadmiernym przekroczeniem terminu i dlatego odwołanie zostało odrzucone.

Ubezpieczona złożyła zażalenie na opisane postanowienie, domagając się jego zmiany. Skarżąca wskazała, że wnosi o ponowne obliczenie emerytury zwaloryzowanej. Zdaniem skarżącej doszło do nieprawidłowego ustalenia wysokości świadczenia, przekazywanego na jej rachunek bankowy w latach 2015-2017. Ubezpieczona domagała się dokonania korekt, korzystnych dla niej.

Pozwany nie ustosunkował się do zażalenia.

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie w sposób skutkujący uchynieniem zaskarżonego postanowienia już choćby z tej przyczyny, że zasadą wynikającą z art. 148 § 1 kpc jest orzekanie przez sąd na posiedzeniach jawnych, poza przypadkami, gdy przepis szczególny stanowi inaczej, zaś zasada ta została naruszona przez Sąd I instancji. Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera przepisu, który pozwalałby na zastosowanie art. 477<sup>9</sup> § 3 kpc w postanowieniu wydanym na posiedzeniu niejawnym (por. art. 477<sup>9</sup> § 3<sup>2</sup> kpc, z którego wynika że odrzucenie odwołania na posiedzeniu niejawnym może nastąpić tylko z przyczyn określonych w art. 477<sup>9</sup> § 3<sup>1</sup> kpc).

Ponadto zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena, że odwołanie wywiedziono od decyzji z 2001r., jest co najmniej przedwczesna. Treść pism procesowych skarżącej wskazuje na jej nieporadność, w szczególności zgłaszane przez ubezpieczoną nieprawidłowości w działaniach organu rentowego wydają się być niespójne, a w każdym razie nie dość jasno wyrażone. Należy wobec tego zwrócić uwagę, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest dwuetapowe. Rozpoczyna się ono wnioskiem zgłaszanym do organu rentowego, przed którym toczy się w trybie postępowania administracyjnego, zmodyfikowanego przepisami szczególnymi, a kończy decyzją tego organu. Zarówno praktyka, jak i doktryna prawa są zgodne co do tego, że postępowanie przed organem rentowym jest postępowaniem prejurysdykcyjnym (przedsądowym), nie budzi też żadnych wątpliwości konstatacja, że odwołanie od decyzji organu rentowego rozpoczyna etap postępowania przed sądem pierwszej instancji. Odwołanie nie jest jednak pozwem, stąd w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dominuje zasada ograniczonego formalizmu, wyrażająca się między innymi wprowadzeniem do procesu czynności wyjaśniających (art. 468 § 1 kpc), co oznacza możliwość wzywania strony do usunięcia braków formalnych jedynie wówczas, gdy nie dadzą się usunąć w toku czynności wyjaśniających (art. 467 § 3 kpc). Odwołanie jest szczególnym pismem procesowym, które podlega rygorom przewidzianym w art. 477<sup>10</sup> § 1 kpc. Zgodnie z tym przepisem winno ono zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, określenie i związane uzasadnienie zarzutów i wniosków oraz podpis ubezpieczonego albo jego przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika. Wskazane, niewątpliwie mniejsze, wymogi formalne odwołania w stosunku do pozwu podyktowane są interesem ubezpieczonego, który ma w ten sposób zapewnioną możliwość sądowej kontroli decyzji organu rentowego, bez konieczności, a czasem w braku możliwości, skorzystania z pomocy fachowego pełnomocnika. Przewodniczący lub wyznaczony przez niego sędzia, dokonując wstępnego badania sprawy, ustala, czy pismo wszczynające postępowanie sądowe spełnia niezbędne wymagania, pozwalające nadać mu dalszy bieg (art. 467 § 1 kpc). Pamiętać przy tym należy, że w myśl art. 467 § 3 kpc po wstępnym badaniu sprawy przewodniczący wzywa do usunięcia braków formalnych pisma tylko wówczas, gdy braki te nie dadzą się usunąć w toku czynności wyjaśniających.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca została wprawdzie wezwana do uzupełnienia odwołania, jednak nie doprowadziło to do jednoznacznego sprecyzowania stanowiska ubezpieczonej. W szczególności nie sposób – bez odebrania od skarżącej precyzyjnego stanowiska w sprawie – ocenić, czy jej pismo inicjujące postępowanie sądowe stanowi odwołanie i od której (bądź których) decyzji (być może np. od wydawanych corocznie decyzji dotyczących waloryzacji świadczenia), czy też stanowi ono nowe żądanie, podlegające przekazaniu organowi rentowemu na podstawie art. 477<sup>10</sup> § 2 kpc. Kwestie te powinny podlegać zbadaniu w ramach czynności wyjaśniających, których Sąd Okręgowy niesłusznie zaniechał.

Powyższe okoliczności musiały skutkować uchynieniem zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 4 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc.

Rozstrzygnięcie dotyczące kosztów postępowania zażaleniowego oparto na art. 108 § 2 kpc.

SSA Maciej Piankowski SSA Daria Stanek SSO del. Tomasz Koronowski